

Det kongelige Justis- og politidepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Melding om vedtak

Vår ref
2008/455/8/000

Deres ref:

Saksbehandler
Ann-Karin Eilertsen
79460406
ann-karin.eilertsen@porsanger.kommune.no

Dato
15.04.2009

Høringsuttalelse på NOU 2007:13 Den nye sameretten

Saken er behandlet i Kommunestyret i Porsanger kommune den 14.04.2009 hvor et ble vedtatt å gi slik uttalelse:

” Porsanger kommunes kommunestyre viser til Justis- og Politidepartementets utsendelse av samerettsutvalgets utredning – Den nye sameretten.

Utredningen er omfattende og omhandler i hovedsak forhold som Tverrpolitisk ikke berører Finnmark. Av den grunn kommenteres kun forhold som har betydning for egen kommune og Finnmark fylke.

Porsanger kommune er Norges tredje største i areal med enorme utmarksressurser som er i bruk til vår-, sommer- og høstbeite for et stort antall reinsdyr og som sommerbeite for sau.

Kommunen er definert som en 3 språklig og kulturell kommune med samisk, kvensk og norsk. Dette inngir at kommunen har bred erfaring med forhold som angår alle kulturene og utfordringer knyttet til dette. Særlig når det oppstår interessemotsetninger på grunnlag av kulturforskjeller og næringsinteresser. Ofte har konfliktene sitt opphav i den generelle lov- og forskriftsmessige grunnlaget, med den tilhørende etablerte forvaltningsstruktur, som regulerer bl a reindrifta. Dette sett i forhold til annet lovverk som setter rammer og begrensninger for annen samfunnsutvikling i kommunen/fylket.

Porsanger kommune ser med stor bekymring at næringsinteresser blir satt så kraftig opp mot hverandre i forslaget til ”Den nye sameretten”, NOU 2007: 13. Kommunestyret mener at de ulike næringene skal likestilles og at det tas hensyn til alle etniske grupper, minoriteter og befolkning i Finnmark fylke.

Postadresse
Rådhuset
9712 Lakselv
E-post: postmottak@porsanger.kommune.no

Besøksadresse

www.porsanger.kommune.no

Telefon
78460000
Telefaks
78460001

Bank
7594.05.00117
Org.nr
959 411 735

Porsanger har lange tradisjoner med sameksistens med forskjellige kulturforhold herunder reindrift og andre primærnæringsutøvere. Respekt og tilrettelegging for ulike interesser har kommunen praktisert i flere hundre år. **Verdde ordningen** (- som betyr at man trenger hverandre i samhandling og at folket fra ulike næringer/kulturer kan leve i en fredelig sameksistens) har vært praktiserende og er av stor betydning i vår kultur. Sameretten omhandler i hovedsak reindriftnæring, og Porsanger kommune ser undrende på at det bevisst er utelatt andre næringer med tilsvarende rettigheter.

Kommunestyret er enig i utvalgets filosofi om å videreføre prinsippene og intensjonen som Finnmarksloven representerer, til områder sør for Finnmark fylke, i den hensikt å kunne ivareta samiske interesser.

Kommunestyret er betenkt over følgende forhold i utvalgets innstilling:

- Lovendringene skal sørge for at folkeretten blir ivaretatt og gjennomført, og blant annet ILO-169, som ikke er helhetlig inkorporert i norsk lov, skal inkorporeres i en rekke lover som for eksempel reindriftsloven. Dette er uten nødvendig forankring og en helhetlig gjennomføring.
- Endringer i sentrale lover som forvaltningsloven, plan- og bygningsloven og reindriftsloven, som vil få betydning for kommunal forvaltning i Finnmark. Dette må konsekvensutredes tilstrekkelig og kan ikke iverksettes uten nærmere gjennomgang.
- Eventuelle endringsbestemmelser i naturvernloven, motorferdselloven, vegloven, offentlighetsloven, bergverksloven etc., som følge av utvalgets innstilling. Dette må konsekvensutredes tilstrekkelig og kan ikke iverksettes uten nærmere gjennomgang.
- En ny lov om saksbehandling og konsultasjon, som vil få stor betydning for kommunens saksbehandling, da denne gir grundige regler om samisk innflytelse i all offentlig saksbehandling. Ressurser må tilføres for å kunne ivareta dette.

Kommunestyret er kritisk til utvalgets innstilling på følgende forhold:

- Utredningen anbefaler en større begrensning i kommunens mulighet til å forvalte sine arealer, særlig i forhold til reindriften. Dette kan medføre forskjellsbehandling i forhold til andre næringer og muligheter for utnyttelse/bruk av egne ressurser.
- Utvalget foreslår at områder som nå er fredet for reinbeite og utenfor reinbeiteområdet vil bli frigjort til dette formålet. Potensialet for konflikter med andre interesser og næringer, bla jordbruks- og ulike utmarksnæring vil øke.
- Utvidede konsultasjonsregler og saksbehandling betyr større administrativ ressursforbruk og er lite ønskelig.
- Utvidede særordninger kan skape større forskjeller i samfunnet og med konsekvenser for kommunen, som retten for alle med eget reinmerke til å bygge hytter i områder der de har reindriftsrett, og forslag om endringer som medfører at utøvere av samisk reindrift skal ansees som innebygdsboende både i hjemkommunen og i kommuner hvor de driver reindrift i forhold til elgjakt.
- Forhold som vil båndlegge ytterligere arealer på grunn av verneformål og reindrift er uheldig.

Porsanger kommune vil ikke akseptere noen som helst form for skille på etnisk grunnlag eller som kan svekke kommunens mulighet å råde over egne ressurser/forvaltningsoppgaver – sett opp mot nye lover.

- Kommunestyret avviser at reindriften skal ha forrang i forhold til andre næringer.
- Kommunestyret stiller seg meget kritisk til forslag om ny saksbehandling og konsultasjonslov, da den skaper mer byråkrati og et større ressursbehov i forvaltningen. Det må derfor skje en samordning av Finnmarksloven Kap 5 og Hålogandsloven.
- Kommunestyret går sterkt imot oppheving av områder unntatt reinbeite.
- Kommunestyret er også sterkt imot at tidligere dyrket mark og slåtteeng blir lagt ut som reinbeite. Kommunestyret er videre imot at formuleringen ”tradisjonelle flytteleier” blir erstattet av formuleringen ”nødvendige flytteleier”. Likeledes er kommunestyret imot at gårdsbrukere blir pålagt større gjerdeplikt.

Finnmarkskommisjonen er opprettet og arbeider med å klarlegge rettighetsspørsmål i Finnmark. Kommunestyret er derfor kritisk til ny lovgiving, som kan endre uavklarte spørsmål om retten til land og vann i Finnmark, før dette er avklart fra Finnmarkskommisjonen. Dette arbeidet må fullføres før eventuelle nye lover vedtas som følge av ”Den nye sameretten”. Utvalget har foreslått 3 nye lover og endringer i andre lover som angår Finnmark. Det forutsettes at lovendringer som angår Finnmark ikke iverksettes før Finnmarkskommisjonen har sluttført sitt arbeid.

Porsanger kommune vil derfor kreve at ”Den nye sameretten” NOU 2007, 13, i sin helhet utsettes til Finnmarkskommisjonen eller annen myndighet har avklart rettsforhold og eventuelt konsekvensutredning foreligger.

Kommunestyret mener at uavklarte forhold, som ”andre samiske rettighetshavere”, ”verneformål av tradisjonelle samiske områder”, ”det samiske materielle kulturgrunnlaget” og lignende må utdypes og avklares.

Lovendringer, med tilhørende strukturendringer i forvaltningen, er sannsynligvis en av de største utfordringene i forhold til å unngå interessenmotsetninger. Frykten for at enkeltgrupper og skiller på etnisk grunnlag igjennom lovendringer skal skape forskjeller – er åpenbar. Derfor må slike forhold fokuseres og løses på et sentralt nivå.

Porsanger kommune er av den oppfatning at samisk kultur og levesett, må gis tilstrekkelig vern og beskyttelse, men dette må ikke hindre kommunen å kunne videreutvikle og forvalte sine ressurser til fellesskapets beste.

Porsanger kommune forplikter seg til å avvise et lovforslag som forsterker næringsmotsetninger og øker konfliktnivåer gjennom nye lover.”

Med hilsen

PORSANGER KOMMUNE

Gunnar Lillebo
rådmann